

LUCIAN AVRAMESCU

**CONFESIUNILE UNUI MUT
CARE A VORBIT CÂNDVA**

EDITURA AM PRESS

2020

destoinici în dragostea de a sprijini un ciung care uitase să înoate fără mâna vorbelor și se ducea la fund.

Afară e nor. Din el dacă nu vor cădea lebede albe, ci picături de lacrimi ale bucuriei, eu le voi preschimba în fulgi mari și deși ai dragostei de viață. Dacă ninge la munte doar, mă voi sui pe culmea dinspre Nucet a Jariștei, că de acolo dacă întind degetele pipăi pe creștet Bucegii și fac un bulgăre de nea pentru a mi-l pune pe cap, iar eu voi fi primul om de zăpadă cu care să se joace copiii.

Ninge deja, ce dacă doar în închipuire deocamdată, fiindcă închipuirea este preludiul realității și anticamera ce se deschide în Edenul visat.

Ninge, Doamne, cu noi, fă-ne fulgi curați de zăpadă și eliberează ninsorile care igienizează păcatul. Dezinfectează răutatea, adu îndărăt, în fiecare din noi, copilul plecat și rătăcit în neunde.

Mi-e dor de el ca de zăpada care va veni.

CUPRINS

Prefață de Katia Nanu.....	5
Confesiunile unui mut care a vorbit cândva.....	11
Blestemul necuvintelor la Nichita.....	19
Accidentul.....	21
Tata Mihai.....	29
Este pământul mai frumos decât cerul?.....	31
Câți ani ține Săptămâna Patimilor?.....	33
Pădurea vrăjită.....	35
Un mut condamnat la moarte este tragic ca un pietroi.....	37
Răsfoiește jurnalul unei călătorii spre nicăieri.....	39
Zi bună să aveți!.....	40
Egalizarea lumii și dezmățul de a fi imbecil.....	42
Pământul, un conglomerat de Sodome și Gomore.....	44
Câte ceva despre omul mizerabil.....	46
Ce deosebește pandemia de război.....	48
E oare nedrept ce ni se întâmplă?.....	49
Bună dimineața, de la Sângeru, unde veșnicia s-a născut mai lungă.....	51
Sunt o vietate care iubește lumina.....	52
Doar Venus din Milo n-are mâinile murdare.....	53
Viața începe cu gimnastica amintirilor.....	54
Cum a murit poetul Adrian Păunescu.....	56
Bucură-te în tăcere.....	59
Nu-s învățat să trăiesc decât în această lume.....	60
În mijlocul acestei frumuseți divine, mor oameni.....	62
"Sunteți – suntem - tâmpiți?".....	64
Cum ne-am luat prizonieri pe noi înșine.....	65
La un lat de palmă de Dumnezeu.....	67
Dați ordonanță de urgență pentru supraviețuire.....	69
E sau nu e sfârșitul lumii?.....	70
Dezrădăcinații.....	71
Cu porcul în spinare.....	72
Trăiesc. Zorii desenează abia perceptibil conturul dealurilor.....	74
Nu-i așa că inima mea va bate ca și când ar fi?.....	75
Politica nu e curvă.....	76
Șpaga, ca oxigenul!.....	77
A ars, incendiată cu chibritul, o casă cu amintiri.....	79
Vorbesc și răd. Vorbesc!.....	80

Cum vom mai vorbi noi doi, prietene?.....	82
Cât costă slujirea lui Dumnezeu.....	83
Fila jurnalului de luni - Bună dimineața.....	85
Fila jurnalului de marți. Hei mormolocule, prea curând.....	86
Fila de miercuri - Pas de defilare, soldat.....	87
Fila de joi - Cu creierul, obuz în țeava de tun.....	89
Fila de vineri	
- Uniunea Scriitorilor n-a publicat comunicatul stas că am decedat.....	91
Politeismul politic și partidele fără niciun Dumnezeu.....	92
Nu mă voi sinucide niciodată.....	94
Confesiuni. Toți ne ducem într-o zi, ei și!.....	95
Viața între două spitale.....	97
Huooo, politicienilor! Huooo și ziariștilor!.....	99
La Mănăstirea Ghighiu.....	101
Pot muri liniștit. N-am nicio boală!.....	103
Mi-e teamă să nu uit.....	105
Cum poți picta, orb, un cal perfect.....	107
Nu "Micuța Picasso"! E suficient Ana Luciana Avramescu!.....	110
Crima care dă cu roșu un perete de calcar.....	111
Fără iubire, femeia e un lemn pe care îl ții în brațe.....	114
Să plângi doar atunci când nu te vede nimeni.....	117
Mușenia mi-a lăsat cusururile neatînse.....	118
Șeherezada, fără darul povestirii, ar fi murit.....	123
Eu cred că mușenia mi se trage de la apendicită!.....	126
De ce țipă un copil când se naște.....	130
Buni zori! Cum ar fi să ne bem cafeaua împreună?.....	133
Scriu confesiunile unui mut pentru a reînvăța să trăiesc.....	134
Pădurea și jivina-om care poate ucide.....	136
Cum o mai duci, la tine-i miezul nopții, la mine s-a crăpat acum de zori.....	138
Gata soldați, sunați pe culmi atacul, plecăm nu la plimbare, la război....	141
Scapă cine poate. S-a dat liber la moarte.....	143
Îți dau astăzi beteag un nou ordin de luptă: uită tot și iubește.....	150
Eu nu mi-am pierdut vocea gloriei, ci vocea de zi cu zi.....	150
Despre incapacitatea de a înjura.....	153
Nelimitile cruzimii. A omorât de șapte ori o pisică.....	154
Ciutura cuvântului s-a scufundat zadarnic	
în căutarea apei limpezi a rostirii.....	157
Să nu mori niciodată înainte de moarte.....	161
A ținut fasole în sicriul pe care și-l făcuse până a murit sicriul.....	164

Rața Dublu Moțată de Sângeru	
și "Poemele negre" ale lui Leopold Sedar Senghor.....	167
Buni zori! În flăcări dansează planeta.....	170
Când biata țară abia stă-n picioare.....	171
M-am întors la mușenia care mi-a orbit cuvintele.....	173
Miroase-a salcâmi răsăritul.....	176
Îngerul pedepsit de Dumnezeu se crede nedreptățit.....	177
Lucian Avramescu în dialog cu Dumitru Velea. Copilăria face istorie,	
iar Manneken Pis nu e doar "Copilul pișăcios".....	186
Nu te da bătut, omule!.....	190
Povestea unei porți de piatră, începută la Sao Paulo.....	191
Am pierdut paradisul pe care nu l-am avut niciodată?.....	194
Tăcerea mea care strigă.....	195
Lucian Avramescu și Dumitru Velea, doi scriitori care,	
fiecare în felul lui, caută pietrele veșniciei.....	197
Moartea nu există.....	202
Bucură-te de "clipa cea repede".....	205
Portretul dimineții e mereu zâmbitor. Buni zori, vouă care mai sunteți!..	206
Buni zori, prieteni! La mine-i seară în dimineața asta.....	208
Cine-a vândut, cine-a trădat, pentru un pumn de creștari.....	211
Învinge nefericirea de a deveni mut, fericirea de a trăi?.....	212
Ca o meduză moale se arată dimineața.....	214
Un tânăr nu pleacă din România fiindcă locul în care s-a născut	
e lipit de sufletul lui.....	217
Aș vrea să vă strig cu vocea mea omenească.....	219
A trecut în dimineața asta, binevoitor, Dumnezeu pe la voi?.....	223
Trăiască eliberarea teraselor! Bastilia principalei restricții a căzut!.....	224
Am constatat - nu-i glumă - că-s meteodependent.....	227
S-a dus Fina Gica, o femeie care nu s-a odihnit niciodată.....	228
Doar ciorile popoșesc pe fruntea de bronz a poezilor.....	231
Știi, îngere, ceva mai trecător decât omul?.....	232
Ca dintr-un pahar am băut zorii.....	233
Tu te afli, îngere, pe partea cealaltă a mării și știi că iubirea mea	
a îmbogățit viața multora.....	234
Tânăr eram și vara avea nevoie de mine.....	235
Bucură-te, zise îngerul, care nu-și încheiase tura păziitoare.....	237
Începe o nouă zi. Îngerile scutură praful stelar de pe cearșafuri	
de parcă ar trece Dumnezeu în inspecție.....	238
Iată, a venit timpul să ne întoarcă la viață.....	240
Ca o cireasă de iunie a început ziua.....	241

Azi noapte n-a venit sfârșitul lumii.....	242
Ca un gunoi, în ochii mei văzători.....	244
Eu sunt copacul ce va fi tăiat.....	245
Nichita mânca libelule, iar libelulele erau acre.....	246
Hristosul nostru răstignit pe cruce, Mihai cel Eminescu s-a chemat.....	248
Trăiește, ținându-te departe de lacrimi.....	250
Buni zori! Cum o mai duceți?	251
Până acum s-a golit țara, acum se golesc continentele toate.....	254
Buni zori! La Sângeru, soarele umblă de-a bușilea pe dealuri.....	260
Buni zori! Trăiți-vă cu intensitate pe voi înșivă, chiar dacă de azi ziua-lumină se ajustează.....	264
Felicitări, Alexandra!	267
În lumea asta care delirează, constat, nici vesel și nici trist, că sunt.....	268
Buni zori! Planeta n-a luat foc!	270
Buni zori! Nu uitați să călcați desculți prin iarbă!	275
Suie dealul, suie, fiindcă mai ai multe dealuri de urcat.....	277
Buni zori! Faceți provizii de speranță și pentru mine.....	279
A doua alungare din Rai a lui Adam nu e opera lui Dumnezeu.....	280
Îndrăgostit de pietre, iarbă, stele/ N-am încă timp să mor, dar de va fi....	282
Viața mea ca statuie a celui care am fost.....	283
Buni zori! Să mergi ca și când ai zbura.....	287
Tehnici de a vorbi fără cuvinte.....	288
Ce m-aș face fără voi, cei ce mă găsiți inapt pentru înfrângere.....	290
Sufletul mi-e ultima avere.....	292
Dialogurile cu sufletul, bruiate uneori.....	294
Încercați să descifrați comunicarea luminii cu iarba stelelor care apun...	295
Omenirea își face bagajul/ să prindă, ah, ultimul tren.....	298
Azi e cea mai frumoasă zi din viața mea. A ta care e?.....	299
Voi ce credeți, e oare bine ce fac?	300
Eu, Tomescu, Voi și Călcăiul lui Ahile.....	302
M-am strecurat în august pe o rână.....	304
Ne întorcem în peșteri? Doar peștera ne-a mai rămas.....	306
Vinovată, o lacrimă care nu se vede.....	307
Eu am descoperit taina Coronavirusului.....	309
Trece timpul! Trece oare și viața la fel?.....	311
Boleşnița asta mânca-va omenirea în draci.....	313
Cum de nu mă scufund eu în iarbă dacă tot umblu desculț.....	313
Distracție plăcută, moarte bună!.....	314
Doamnă poezie, ești bătrână prea tare/ În oasele tale sunt urme vagi de Homer.....	316

Despre bucuria de a nu fi personaj pozitiv.....	317
Nu este sfârșitul lumii, ci începutul ei.....	319
Sfatul adevăratului meu înger păzitor: Nu-l mânia pe Dumnezeu!.....	321
Despre ochii câprui ai dimineților pe Ceahlău.....	322
Răsăriturile mele încep să fie apus.....	323
Dacă n-ai școala vieții ești un purice din blana unei gorile.....	324
Sunt clipe – nu uitați – când bezna dispare fără efort.....	325
Ce să spun – dă-mă Doamne îndărăt mie?.....	326
Zâmbetul, cică, ar face bine la fericire, fabricând feromoni.....	328
Buni zori București și vouă, prieteni, oriunde v-ați afla.....	329
Biologia mea scâlâmbă și-a pierdut vocea, ca pe un portofel.....	331
Vă vorbesc din scorbura copacului meu.....	333
”Șocul viitorului” a devenit șocul prezentului.....	334
Buni zori și vă mulțumesc cu drag.....	336
Doamne, dacă ai îmbătrânit și Tu, fă alegeri în cer.....	338
Am căutat, zici, nu e nicio stea liberă/ În carantină e toată Calea Lactee..	339
Bună dimineața! Toamna scutură constelațiile din meri.....	341
S-a rărit cu totul România, nici clienți de moarte nu mai are.....	342
Un american a fost întrebat care-i președintele țării lui?	
Habar n-am! – a răspuns el.....	344
Scrisoare către Petruța	
- Sunt prea mut spre a-mi îngădui zarva unei minciuni.....	345
De-opinca vorbeii aprig descălțat.....	347
Vreau să vă spun că toți avem un înger în cap.....	348
Aparențele sunt lunecoase, îți poți rupe piciorul.....	349
Intră regal, în casa mea câptușită cu cărți, noua carte a scriitorului Dumitru Velea.....	350
Confesiuni sângere, cu aromă de august târziu.....	351
Soarele sfârșitului de august cere parcă o răzbunare.....	353
Putem trăi normal acceptând să murim anormal?	
Care-s românii bătuți în cap?.....	354
Pot să vă spun, de astă dată, în loc de buni zori, bună seara?.....	356
Insomnia de la trei.....	358
Veșnicia nu se mai naște la sat.....	359
Neliniștea, doar ea apune în zori.....	361
Mi-s fruzele verzi toamna asta.....	363
Buni zori și bun revenit acasă, românule Vasile!.....	364
Zorii te iau uneori în brațe cu o dragoste rece.....	366
De ce Irodiada ai tăiat capul Botezătorul Ioan?.....	367
Țară frumoasă, ca o zi de duminică.....	368

Când boala sufletească doare mai tare ca un genunchi tăiat de tren.....	370
Mi-am pierdut vederea de sunet a cuvintelor, dar nu mi-am pierdut limba română.....	371
Meteorologul Noe și soarele lichid care a inundat planeta.....	373
Dacă viața nu mă găsea mereu plin de viață.....	375
Bătălia dintre poză și cuvânt, pe cale de a fi pierdută de Dumnezeu.....	375
Ce te-ai face cerule dacă eu n-aș fi cu ochii pe tine.....	377
Și ieri va fi o zi.....	378
Ieri a murit doctorul muțeniei mele. I s-a săpat groapa direct în cer.....	379
Elogiu călăului Covid.....	383
Vă doresc o zi în care poștalioanele cu neliniști să nu vă aducă scrisori...	384
Romanul meu "Despre singurătate" nu este despre singurătate.....	385
Eu, cel în cautarea unui antidot spre a nu capitula.....	388
Furoul lunii, alb pe cer.....	390
Azi se naște aleasa cu care Dumnezeu a făcut unicul său fiu.....	391
Noaptea s-a calicit și mușcă fără saț din trupul luminii.....	393
După ce ne-am îmbătat cu stele și aer tare de Sângeru.....	395
Au început să cânte viorile din trunchiurile copacilor, cele nemodelate încă de lutieri.....	397
Satul doarme, ai casei dorm, universul sforăie în tăcere.....	399
Pustietatea dă ocol satului.....	401
Amic cu Luceafărul de Ziuă.....	404
Cu toamna mă-nțeleg fără cuvinte.....	406
Simțiți cum trupul ei miroase a lună și stele?.....	408
Azi, despre o femeie frumoasă cât Ardealul.....	410
Iar plebea să fie călărită simte-o plăcere nebună.....	412
Omul ajuns să-și fure, lui însuși, Planeta.....	413
Eu sunt copacul ce nu va fi tăiat, ceea ce doresc și copacilor din voi.....	415
Cum am devenit salahorul salahorului din mine.....	417
Buni zori! Vă voi povesti cât de dureros de complicate sunt lucrurile simple.....	419
Bună dimineața! Sunt eu oare Scriitorul?.....	422
Iubita mea dintâi au fost mai multe.....	425
E omul din mine mai puternic decât gânditorul?.....	427
Adam și Eva, dialog în și în afara Raiului.....	429
Orele de lumină ajung atât de mici că le bagi într-un singur buzunar.....	430
Despre iubire, moarte și singurătate.....	432
Liniștitoarea pustietate a Bucureștilor întreține viața, ura și mai ales iubirea.....	435
"Cu vocea pe voce călcând".....	437

Buni zori! E toamna numai bună de iubit.....	441
Aproape că de stele mi-e rușine/că între noi nimic nu s-a-ntâmpat.....	442
Eu, pentru prima oară de când am dreptul să pun ștampila pe o preferință, am stat acasă.....	443
Învăță-mă, iubito, să te strig pe nume/ Iar dacă nu nimeresc un nume, pune-ți altul.....	445
De ce urlau câinii în Giurgiu?.....	447
Cosmosul ne-a pus în sânge și tărie, luând zbor de la rândunele și calcar de la pietre.....	449
La câte războaie mondiale ale fericirii ai participat?.....	451
Povestea celor patru plane de la Sângeru și cum cântau copacii la Zelawova Wola lui Chopin.....	453
În Europa ni s-a dus faima de hoți de buzunare. Acum o întregim cu ciordeala de voturi.....	455
Ajuns sus, cum să strig oștirea cu glasul meu care nu mai e omenesc?....	457
Bucurați-vă de ziua care se arată la geam, chiar dacă mimica ei de nori vă pare inamică!.....	457
Vă ordon să fiți fericii! Rețetă cu gutui zâmbitoare.....	460
Cum o iscodeam eu pe frumoasa Cezara Dafinescu.....	461
Femeia, ca înger păzitor și ghid al pașilor prin lume.....	462
Sunt întrebat dacă am iubit o prostituată!.....	465
Viața ca o mlaștină cu gheață.....	468
N-am știut că te pot striga pentru ultima dată.....	470
Ai mei zori nu se arată grozavi.....	470
Norocul de a avea prieteni și sensurile profunde ale unui sentiment de solidaritate.....	471
Buni zori, prieteni, primăvara/Acestei toamne delirează.....	474
Mă dor copitele cailor de atâta galop.....	475
Iertare pentru întâzierea cu o oră a întâlnirii noastre.....	476
Statuie sau monedă cu care se poate cumpăra iubire?.....	478
Cum vă înțelegeți cu fericirea?.....	480
Buni zori! N-am văzut pelerinaje la marele Sfânt al limbii române Mihai Eminescu	483
Final la "Confesiunile unui mut..."	485

În loc de POSTFAȚĂ

Ați aflat că vin ninsorile, nu cele de altădată, ci cele de azi?...	487
---	-----

terorizată de încremenirea cuvintelor ce nu vor să-i mai iasă dintre buze, este o lume de poveste. Atâta vreme cât, scriind, poetul ne face părtași din zori și până în miezul nopților sale de veghe, la ceea ce simte și gândește, e ca și cum ar vorbi. Fiecare poezie, fiecare rând pe care ni-l dăruiește, poate fi rostit de noi, cititorii, cu voce tare. În semn de protest față de nemeritata muțenie a lui Lucian Avramescu. Cu vocea noastră pe vocea lui călcând poate vom reuși să-i aducem cântecul înapoi. Poate cuvintele spuse de noi vor ajunge la el și vor cere ecou. Îl vor face din nou să vorbească.

Katia Nanu

Lucian Avramescu

Confesiunile unui mut care a vorbit cândva

Motto:

„Comandantul forțelor umane este cuvântul”

-Vladimir Maiakovski

Scriu. Scriu ca și când aș vorbi. În cap vorbele se aliniază cuminiți, fac tumbe uneori, spre amuzamentul unei săli care aplaudă. Seara vine greu și îmi stă pe umeri ca o pasăre pe care n-o știu. Poate că va începe, în curând, să-mi ciugulească, izbindu-l cu clonțul ei de oțel, creierul. Prometeu înlănțuit, iar vulturul trimis de Zeus îi înfulecă ficatul. Ficatul crește la loc pentru ca ospățul să fie fără sfârșit, iar chinul etern.

Am fost până ieri un orator stimabil. Scrisul meu mi-a adus prieteni. Vorba mea, bună să o mângâi ca pe o blană de leu, spunea o femeie, s-a stins progresiv. Muțenia, n-am știut, e o infirmitate nu pentru că nu mai poți vorbi, ci pentru că nu mai poți răspunde. Mulți oameni, care n-au vorbit niciodată, au acces la bucuriile vieții. De ce m-aș plânge eu de o amputare atât de neînsemnată?

Spital. Lumina pare înghețată pe geam. Printr-o ușă întredeschisă prind imaginea plictisită a unei asistente care reglează, cu privirea în altă parte, debitul de picături care cad printr-un furtun în brațul scheletic al unei femei. Femeia pare un manechin amorf. Spitalul tot pare o morgă înaltă, fără respirație. Sunt dus la analize care presupun o anestezie vagă. Simt și știu și aud tot. O doctoriță îmi dă cu alifie groasă pe burtă și plimbă un fel de maus pe pielea mea, povestindu-le celor doi rezidenți, ce se vede, pe ecranul unui televizor murdar, neșters de o veșnicie, în abdomenul meu cu mațe. Apoi pleacă și spune să se ocupe ei de mine. Unul iese, celălalt îmi aruncă un teanc de

șervețele pe piept. Șterge-te! – ordonă, pe jumătate întors spre ușă. Patul e înalt. Simt alifia ca pe un excrement umed. Pipăi șervețelele și încerc să curăț, fără să mă ridic, ceea ce a fost mânjit pe anatomia mea, aflată la discreția personalului. Halatul e pe un cuier. Mă ridic greu. Plec, ușor amețit, să-l iau. Îl îmbrac. Ce faci? Ți-am zis eu să te dai jos? E vocea autoritară a rezidentului. Mi se ordonă să stau pe un scaun cu roțile. De la ce salon ești? Nu pot răspunde. Vine și celălalt și se uită pe foaia mea de observații. E de la șase. Etaj. Vezi și tu ce faci cu el! Mă împinge pe un hol cu multă lume pe canapele. Lasă-l mă, aici! Doamna mi-a zis să nu fie nimeni pe coridorul nostru, că o încurcă, așa că-l scot. Închide ușa în spatele meu. Știu că mă găsesc la subsol. Rezidenții au plecat. Brancardiera care mă adusese e plecată undeva. Mă ridic să plec, fiindcă simțeam că bruma de anestezie s-a dus și mă pot descurca singur. De pe o canapea cu spectatori sare cineva, un bărbat. Stați liniștit, domnule Avramescu! Vă duc eu! Băieții ăștia au făcut o confuzie. Oricum nu știu pe ce lume trăiesc.

Nu începuse coronavirusul. Spitalul își desfășura plictisita lui viață obișnuită, în care disprețul pentru un om cu părul alb face parte din "proceduri".

E greu să nu te poți apăra vorbind. E greu să nu poți înjura. Nu-s obișnuit să tac resemnat și asta îmi va pricinui mari suferințe. Spitalul e lung, confuz, cu doctori mari care ieri mă sunau și păreau mândri că le sunt prieten. Fiecare e în altă parte. Eu nu mai pot suna pe nimeni. Sun degeaba, fiindcă nu pot emite decât un soi de geamăt, iar oamenii nu au timp să vorbească neantului.

Totul este în regulă, analizele-s bune! Vorbește prietena mea, profesoara, după ce am revenit în rezerva acordată, unde pot sta cu soția. La investigații, soția nu are voie să meargă cu mine. Traduce tuturor ce vreau să spun. Îmi ghicește alfabetul buzelor. Profesoara spune că mă poate externa și pot merge la profesorul de la Universitar să încep tratamentul pentru vorbire. Azi Universitarul e un focar, ca multe altele. Îi fac semn să mă externeze rapid, altfel înnebunesc. Cu degetul arătător

sfredelindu-mi tâmpla fac gestul știut, ușor de tradus. Profesoara râde unor amintiri comune. Eu urlu neauzit unui prezent care fuge de sub mine și lunec, lunec, lunec.

Și totuși, a vorbi nu e egal cu a trăi. Voi scrie o carte despre neputința de a vorbi, despre infirmitate.

Cuvântul infirmitate nu e permis. Se spune persoană cu dizabilități!

În regulă. Numai că eu vorbesc despre mine. Despre mine pot spune orice. Voi decide dacă mă voi da în judecată pentru injurii. Pe mâine!

*

Există în om un neant flămând, care nu se satură niciodată. Tornada asta absoarbe case, familii, prietenii, năzuințe și are darul ucigaș de a măcelări frumosul care se cheamă poezie.

Când îți pierzi mirosul, florile au refugiul în culoare, iar ochii tăi se pot bucura încă de acuarela pictată de geniul fără complexe al artistului divin.

Când gustul nu mai deosebește amarul de dulce, aromatul de strepezit, mâncărurile ca o sărbătoare a copilăriei, de disconfortul unei bucătării improvizate, ceva pierde din ființa bucuriilor tale simple, dar încă poți benchetui în amintire fiindcă nimic nu anulează ceea ce ți-a fericit anii dintâi. Amintirile nu mor niciodată, cu mirosul lor de castron fierbinte, aburind.

La ce bun și la ce gust și la ce miros e trebuitoare vorba? Ce să faci cu vorba, inutilă ca un arc cu săgeți preistoric?

Omul poate supraviețui tăcând, mai puțin atunci când se cufundă în Sena, căzând fără voie de pe pod, și nimeni nu-l poate auzi fiindcă nimeni nu-i atent la disperarea tăcerii lui care strigă.

*

Primăvara se cocoată noaptea în pomi și-i îmbracă în mirese. Pomii nu vor să fie mirese. Vișinul din geamul bucătăriei, cu o scoară cafenie, de elefant viril, joacă greu rolul de mireasă a zorilor și se prezintă jenat printre mojarie și polonice atârinate în cuie. Bate din nou un clopot la biserica de sus și e primul mort din această primăvară în Sângeru. Bunica spunea că primăvara înfloresc pomii și mor bătrânii. În vremea ei nu se inventase coronavirusul, poate de aceea a murit vara, în iulie, la aproape 90 de ani, întrebând, lucidă și nedumerită, în ultima clipă, "de ce mor eu?" Nimeni n-a știut să-i răspundă, iar doctorița trimisă de mine de la București n-a făcut decât să constate stingerea.

Am dat din nou ocol grădinii și, uitând că-s mut, am încercat să vorbesc caprelor și poneiței Peticica. Din gură mi-a ieșit un strop de salivă, forma lichidă și dizgrațioasă în care s-au preschimbat consoanele și vocalele mele lichefiate, caznă a creierului care ordonă ceva și iese altceva.

Încerc să mă obișnuiesc cu tristețea, eu care râdeam matinal la piersici și buburuze. Vin că continui jurnalul unui mut și simt în mine un fel de revoltă care ar putea însemna păcatul. Dumnezeu ne vrea într-un fel, iar pedeapsa mea e să nu mai pot vorbi. Dar tot el m-a zămislit având mașinăria cuvintelor funcțională. Dacă m-a defectat nu înseamnă că e și drept. Vina, dacă nu-i a mea, poate fi a lui, Tatăl cu care m-am certat mereu pentru că și-a lăsat răstignit Fiul. Și eu îi aparțin, e drept, nu atât de aproape, așa că mi-a bătut în cuie doar vorbele.

Încerc să descifrez cum se înțeleg oile, rațele moțate, privindu-le lung. Omul, spre deosebire de lighioanele cu pene și blană, a inventat cuvintele care se leagă și sună uneori ca un poem. Eu nu mai pot rosti poeme.

Porumbeli cântă întortocheat pe marginea jgheabului. Masculii se rotesc, au un găngurit sonor, mereu același, care se încheie de obicei cu convingerea femeii să accepte să stea cum vrea el. Dacă vine uliul porumbar, un singur sunet, abia perceptibil, emis de cel care a reperat pericolul, face ca stolul să se ridice în slăvi.

Lebăda e mută, dar se înțelege cu partenerul pentru că și ea face dragoste și pui. Cum emite privighetoarea poeme din vârful paltinului, în zori? Nimeni n-a încercat o traducere.

Dumnezeu a dat omului vorbirea aspră sau catifelată, pe care unora le-o ia fără explicații. Cel de Sus nu trebuie să dea lămuriri pentru sentințele care rămân definitive. Eu exersează tăcerea, o tăcere care să comunice, fără să știu limbajul mușilor. N-am întâlnit-o niciodată ca o bielă manivelă a transiterii de replici și mesaje.

Și totuși... Mă găseam la Cracovia. Eram singur și făceam pași în jurul hotelului care, pe malul Vistulei, dădea într-un parc mare, cu bănci de lemn și alei. Doar pe o bancă, o fată ochioasă și plinuță, citea sub soarele de septembrie o carte căreia, trecând, am încercat să-i descifrez discret titlul, autorul, limba în care era scrisă. Observându-mi curiozitatea, fata, pe care am aflat că o cheamă Roma – ciudat nume pentru o poloneză – mi-a făcut semn că pot să șed și mi-a dat volumul. Era un roman probabil, scris în limba ei, iar scriitorul nu era nici Sienkiewicz, nici Adam Mickiewicz, poet romantic... Nu știam cine e și am încercat să-i cer lămuriri, utilizând limbile cu care m-am înțeles prin lume. Din poloneză nu știam decât dziekuje bardzo, pe care-l spuneam la hotel sau magazin. Roma era guralivă prin tăcere, dar comunica mult cu ochii, cu degetele care m-au atins din greșeală.

Am petrecut două minunate zile împreună, ea uitând să mai plece acasă. Nu știa nicio boabă din nicio limbă a lumii, cu excepția polonezei. Și totuși am comunicat. Ca oile, ca rațele, ca lebedele. Ne-am despărțit prieteni, regretându-ne reciproc. Ea spunea uneori cuvinte în limba ei, iar eu le înțelegeam fără să le știu.

Azi sunt cu desăvârșire mut, doar pielea mea și ochii mai pot comunica. Nu ca atunci, dar încă trupul meu vorbește, obosit de seringi, perforat de aparate, mutilat de indiferența de iad a spitalelor. Sunt viu și mort deopotrivă.

Cuvintele îmi lipsesc mai mult decât somnul, rugăciunea și răsfățul. Dumnezeu nu mai vrea să mă audă. Copil fiind, la culcare, bunica mă îndemna să spun cu voce tare "Tatăl nostru". De ce cu voce tare? Puteam să mă rog în gând. Poate că bunica se temea să n-o păcălesc și atunci îmi spunea că Atotputernicului îi plac rugăciunile copiilor care trebuie spuse musai cu voce tare.

Azi, luând distanță de rugăciuni, obosit să le aștepte, Dumnezeu m-a pedepsit, el care poartă vina de a ne fi făcut imperfecti, adică după chipul și asemănarea sa.

Creația nu este definitivă, iar moartea a fost introdusă ca o corectură. Nu pentru cei păcătoși, ci pentru toți. Plictisit să țină statistici de păcate, Dumnezeu dă adesea cu barda în nevinovați și mă gândesc nu la mine, susceptibil de comiterea infracțiunii de a iubi iarba, florile, viața, ci la copiii care mor imediat ce se nasc. Dacă judecata de apoi există, ceea ce eu nu cred, ei ce vor fi întrebați, mai ales că n-au apucat să învețe vorbirea și nici n-au avut ce uita?

*

Un om și-a pierdut un picior. Nu mai ține minte cum și în ce împrejurare. Poate i l-a retezat un obuz pe front, cu toate că el nu participase decât la războaiele mondiale ale iubirii, poate i-a fost retezat într-un accident de automobil. Omul, oricum, nu se despărțea de piciorul lui retezat pe care îl căra cu o mână. Cu mâna cealaltă și piciorul rămas la locul lui mergea. Poate mă întrebați cum reușea? Simplu. Doar mersul lui părea caraghios, de rădașcă, în rest omul era cu toate ale lui la el.

Ciudat era că piciorul tăiat nu putrezea, nu mirosea urât, iar când făcea baie omul lua cu el sub duș sau în cadă și dragul lui picior retezat. Prin piciorul retezat curgea sângele, care era chiar

sângele lui, iar iarna îl folosea pe post de pernă. Dormea cu capul pe piciorul retezat de la șold și era cald ca un calorifer. Ce m-aș face eu fără tine? – îl întreba omul, îngrozit la gândul că ar fi putut pleca din tranșee uitându-și acolo piciorul. Piciorul îi răspundea cu degetele care cântau parcă la pian. Mort, era cel mai viu picior și duios pe deasupra și înțelept ca vorba unui schimnic în peșteră.

Vorbește el, despre cu totul altceva: căsătoria este cea care transformă o splendidă prințesă în spălătoreasa de ismene a soțului, se plânge tatăl care are o fiică nefericită. Eu tac și ascult.

Aș vrea să spun: Dar reversul nu există? Adică o slută, rea pe dinlăuntru și mototolită pe afară, nu se întâmplă să fie cocoțată de destin, tot prin căsătorie, pe un scaun regal? Nu pot spune și tac lung.

Avem, în istorie, cazuri cu bivoli crețini pe care norocul căsătoriei i-a propulsat de la meseria rânitului în grajd la cea de marchizi cu valeți și servitori. Știu fete cu educație aleasă, bogate, mândre, căzute ireversibil în brațele servitorului casei de unde nu au mai reușit să se desprindă nici după ce canalia le-a păpat averea, le-a nimicit cariera și le-a abandonat pentru dezmațul cu o prostituată, aparținând, ca ținută, aceleiași specii.

Poate că am spus aceste cuvinte, fiindcă cel care mi s-a plâns pare mulțumit. Se uită printre ghivecele din balcon descifrând ceva care se mișcă pe deal. O adiere de vânt netezește bucelele salciei.

Scriu după lunga confesiune a unui părinte. Vorbește și eu îl aprob, dând din cap. El încearcă să înțeleagă situația cel puțin bizară în care mă aflu. Aș vrea să-i povestesc ceva care să-l liniștească. Povestea stă în capul meu pe un ghem care refuză să se deșire. Aș vrea să-i spun bizareria omului care umbla cu piciorul la subsuoară.

E altă zi, iar satul arată ca o clopotniță veche care tace. Omul cu piciorul retezat trece pe uliță și eu îl salut de la balcon cu vorba mea retezată pe care o țin în mâna stângă. Cu dreapta

salut. Firește că e vorba mea cea neretezată, rămasă în cap, la păstrare, cum țin țărani șuncile afumate iarna. Mănâncă din ele cum mănânc eu cuvinte care nu mai sunt și cuvintele țin de foame și chiar de sete. Uneori mă îmbăt bând în exces cuvinte vechi ca vinul piraiților și cânt și mă ascultă toți cu încântare, mai ales că nu aud nimic și de înțeles nici atât. E momentul când plâng, iar plânsul nu vine ca o eliberare, dimpotrivă. Important e că nimeni nu-l vede.

Se întoarce omul cu piciorul lui retezat. Îl duce ca pe un trofeu. Eu îl salut cu cuvintele mele retezate pe care le țin în cap, ca pe niște șunci puse la păstrare. Nu știu niciodată când învie și atunci alerg la iubita ta pe care o iubești mult, rostogolind-o prin cuvinte ca prin făină și ea se face ca un cozonac din care muști cu toate vocalele și consoanele iar ea chiuie de plăcere și te mângâie pe vorbele care i-au lipsit.

Cerul s-a făcut cărămiziu, ca în Kuweit unde mă găseam eu cu o săptămână înainte de a începe războiul din Golf. Mă sui în lift cu aceeași femeie grasă, negresă americană, venită să administreze Irakul. Miroase ciudat, ca scoicile de pe țărm, eu cobor la 15, ea urcă la 25. Știu asta fiindcă nu mă desprind din fața liftului până când lumina butoanelor nu se stabilizează undeva. Nu mi-am priceput niciodată curiozitatea asta. Vorbeam cu mine în cap, ca și acum, dar atunci purtam și lungi și plicticoase conversații în lift. Engleza negrilor americani e ca un lătrat înfundat. Puteam rămâne acolo corespondent de război, dar mă înspăimânta muezinul care cânta din săgeata lui din cer peste pământul care se umezea de sângele vocii lui arabe.

Azi stau aici și în fiecare dimineață fac schimb de saluturi cu omul care umblă cu piciorul lui retezat în mână, iar eu îi răspund cu țeasta lui Yorick a cuvântului meu retezat în mâna cealaltă, spre a păstra simetriile și buna cuviință.

Blestemul necuvintelor la Nichita

Nichita, în ultima bucățică din scurta lui viață, vorbea greu. Cuvintele se țineau ca niște buturugi tăiate în bucăți, cu toporul, de buzele lui care se sforțau să le care și să le pronunțe. El care inventase necuvintele, cuvinte de fapt cu care vorbea ca nimeni altul, în poezii, a fost prins nepregătit nevorbind. Aproape că l-au ținut la pat și chiar când cerea o vodcă, licoarea care în mare măsură l-a ucis, cerea o v...o...oo... dcă, și între sunetele care mai mult se dezlegau decât se alăturau puteai băga mâna și aveai timp să aplauzi sau să te arăți nedumerit.

Unii au crezut că poetul se prefăce vorbind astfel, dar peste el dăduse o boală a necuvintelor, cele normale devenind prin rostire anormale. Până a murit a comunicat greu, tot mai greu, iar el se prefăcea că-i e bine și obosea vorbind cu vorbe care deveneau necuvinte.

M-am gândit atunci, avându-l alături pe scenă, într-un spectacol la Universitate, Facultatea de Drept, în care îl invitase și a venit fără ifose, că apoteotica și chinuita lui sforțare de a se adresa cu vorbe tinerilor din sală era blestemul necuvintelor.

L-am iubit pe Nichita și atunci când unii zâmbeau în sală, iar enervarea mea i-ar fi pălmuit, fiindcă Poetul încă spunea, iar geniul lui încolțea ca florile sălbatice în pădure.

Nichita, cel puțin în acel spectacol, n-a recitat, dar tot ce a lungit în vocalele lui mai ales, care aproape că nu se mai terminau în vorbă, devenea poezie. Nu o poezie infirmă, ci îndumnezeită de suferință.

L-am cunoscut pe marele blond prahovean în împrejurări nostime, unele povestite în romanul meu "Despre singurătate", dar amintirea care mi-l readuce azi, evocându-l trist, cu o lacrimă sărată, este cea a lunilor în care vorba îl trăda progresiv, iar unii își permiteau să râdă. Nu-mi îngădui comparații, din

modestii pe care nu le am, ci din iubire pentru el. Mai mult, eu nu mai pot vorbi deloc. Nichita a tras de cuvinte până când, la spitalul Floreasca, doctorii au constatat că inima lui bătea doar prin poezie.

A nevorbi după ce o viață ai vorbit e mai dureros decât dacă n-ai vorbit niciodată.

Vine un om la poarta mea și mă strigă fiindcă mă văzuse în curte. Are o voce stinsă și simt că a venit la mine spre a mi se plânge de ceva. Îl ascult și acel ceva, rezolvabil mai ieri, capătă o greutate care-l apasă și strivește. Mă strivește mai ales pe mine. Mă întreabă, văzându-mă trist, ce sfat îi dau și mă asigură că nu se supără dacă nu pot să-l ajut. Dar un sfat poate primi de la mine, că nu e un capăt de lume. El nu știe că abia acum începe neputința mea și durerea mă apasă așa cum necazul apăsa umerii firavi ai acelui consătean necăjit care a plecat de la poarta mea fără un cuvânt și fără să priceapă ce e cu mine, om săritor cândva. E prea puțin, mi-ai putea spune, pentru a fi nefericit, pentru a te da bătut, pentru a te considera infirm. Oare?

Veneau – acum e pandemie – oameni la Muzeul Pietrei pentru a le povesti. Țineau morțiș ca eu să le vorbesc. Dacă peste o lună, peste un an, viața se va întoarce în făgașele ei, iar eu voi rămâne pe dinafară, olog de vorbe, ciung de șoapte, orb de surâs?

De multe ori în viață, o spontaneitate vie m-a salvat din încurcături și am scăpat din necazuri oameni obișnuiți să tacă. Arma vorbei e prețuită abia când n-o mai ai, iar viața ta umblă neapărată, vulnerabilă, printr-un poligon de trageri unde ar trebui să spui că nu ești țintă de carton, ci ființă. Dar n-ai cum, iar pușcașii sunt prea grăbiți pentru a asculta argumente care nu se aud. Cei reduși la calitatea de ținte nu au drept la proces. Justiția nu-i preocupată să-i judece și condamne, fiindcă abia are vreme să-i execute.

Accidentul

Prietenul meu devenise trist și confuz și începusem să mă tem de căderea lui într-o depresie care putea deveni profundă și fără întoarcere. Mă bazam și pe amănutul – amănunt? – că tatăl lui își curmase zilele, învins pe toate planurile unei vieți care excelsa prin cruzimea și nedreptatea altora față de el și care n-avusese timp să devină lungă, adică normală.

Accidentul îi ștersese zâmbetul de pe față, care făcea parte din farmecul lui, atrofiase niște planuri pe care i le știam și anulasă în general pofta lui, consumată nu doar metafizic, pentru șotronul întortocheat al iubirii. Dar despre ce accident era vorba? Nu-l călcasă o mașină, nu alunecase din tren, nu se prăbușise cu avionul și, prin miracol, scăpase viu și aparent nevătămat. Nimic din toate astea și totuși accidentul se petrecuse. Poate doar în mintea lui, dar și noi, prietenii, știam de acest accident, fără să-i dăm un nume, și îl consideram un lucru iremediabil, care stricase o viață și deregla un mers sigur, de exactități aproape mecanice, de ceasornic care e întors o dată și ține până la sfârșit, cu care ne învățase prietenul nostru cel mai prețuit. Uneori ne încerca o gelozie pitită pentru izbânzile lui, dar acum totul se ștersese fiindcă este mai confortabil să compătimentești. Toți ne străduiam, mă refer la prietenii lui, să-l ajutăm sincer fără să realizăm că, prin compătimire și numind urmările acelui accident, îl agravam.

Dar să-l las pe el să vorbească. Nu poate vorbi, așa că-l las să scrie, răspunzând întrebărilor pe care i le pun și pe care le privește încruntat, ca pe niște obiecte care nu-i fac plăcere.

Nu poți convinge o femeie că o iubești scriindu-i scrisori, începe el prima filă de mărturisiri, fiindcă fără iubire nimic nu e, ca în scrisoarea Apostolului Pavel. Cuvântul spus nu e un subsidiar al celui scris. Pentru scriitor, cuvântul lucrează de două ori. Cel de pe hârtie are doar meritul de a putea fi citit, cu puțin noroc, și după ce scriitorul încetează să fie. Cel rostit poate clipi